

ANKILOZA VRATNE KRALJEŠNICE: AS ILI DISH? CERVICAL ANKYLOSIS: AS OR DISH?

Antonela Tomić¹, Nino Zahirović¹, Ana Vrbanović¹, Tea Schnurrer-Luke-Vrbanić¹

¹Zavod za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu, KBC Rijeka

Uvod: Zahvaćanje vratne kralježnice česta je komplikacija i u ankilozantnom spondilitisu (AS) i u difuznoj idiopatskoj skeletnoj hiperostozi (DISH). Diferencijalna dijagnoza je ključna zbog različite patofiziologije, terapijskog pristupa i prognoze. Radiološko zahvaćanje vratne kralježnice u AS bilježi se u 19,6% bolesnika nakon 5 godina bolesti, 29,9% nakon 10 godina, 45,1% nakon 15 godina i do 70% nakon 20 godina. Novije studije potvrđuju da 17–21% bolesnika razvija ankilozu barem jednog cervikalnog facet zgloba.

Prevalencija cervikalnog DISH-a kreće se između 6–10%, s naglaskom na stariju dob i metaboličke poremećaje, osobito dijabetes. Anti-TNF α inhibitori (TNFai) u AS dokazano smanjuju aktivnost bolesti, poboljšavaju funkcionalnu pokretljivost i mogu usporiti progresiju cervikalnih promjena, a dodatno povoljno djeluju na inzulinsku osjetljivost i regulaciju glikemije kod oboljelih s dijabetesom. U DISH-u podaci su ograničeni na manje serije bolesnika i prikaze slučajeva: Lim i sur. zabilježili su kliničko poboljšanje u 67% bolesnika liječenih TNFai, dok su Carroll i sur. izvijestili o smanjenju BASDAI skorova u većine pacijenata. Međutim, postoje i slučajevi bez odgovora. Velika randomizirana ispitivanja za sada ne postoje.

Prikaz bolesnika: Cilj je prikazati bolesnika sa ankilozom vratne kralježnice s osvrtom na novije spoznaje o učestalosti cervikalnog zahvaćanja, te terapijskoj opciji liječenja TNFai u DISH. Bolesnik, u dobi od 58 godina, s poviješću dugotrajne ukočenosti vrata i bolovima u vratnoj kralježnici. Radiološkim pregledom uočena je masivna osifikacija prednjeg longitudinalnog ligamenta, uz očuvane sakroilijakalne zglobove i intervertebralne diskove, što je u skladu s dijagnozom DISH. Bolesnik ima DM tip 2 i HLP. Za sada se liječi konzervativno no zbog napredovanja simptoma i znakova bolesti razmatra se uvođenje TNFai te se očekuje smanjenje bolova, uz stabilizaciju glikemijske kontrole.

Zaključak: Cervikalno zahvaćanje predstavlja značajan problem u AS i DISH. U AS je učestalije i nastupa ranije, dok se u DISH-u češće povezuje s metaboličkim čimbenicima, posebice dijabetesom. Ovaj slučaj ilustrira važnost prepoznavanja metaboličkih komorbiditeta u DISH-u i potencijalnu ulogu biološke terapije u odabranih pacijenata jer preliminarni podaci upućuju na mogući dobar terapijski učinak, iako su dokazi zasad ograničeni te su potrebna daljnja istraživanja.

Ključne riječi: vratna kralježnica, ankiloza, ankilozantni spondilitis, DISH, anti-TNF alfa terapija

E-pošta glavnog autora: tlukevrb@inet.hr

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa